

2007 ΘΕΜΑ 3 Πιθανότητες

Έστω ο δειγματικός χώρος $\Omega = \{-1, 0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ για τον οποίο ισχύει

$P(-1)=P(0)=P(1)=P(2)=2P(3)=2P(4)=2P(5)$. Ορίζουμε τα ενδεχόμενα του Ω :

$A = \{1, 3, x^2 - x - 3\}$, $B = \{2, x+1, 2x^2+x-2, -2x+1\}$ όπου x ένας πραγματικός αριθμός.

α. Να βρεθούν οι πιθανότητες των απλών ενδεχομένων του Ω , δηλαδή οι $P(-1), P(0), P(1), P(2), P(3), P(4), P(5)$.

Μονάδες 7

β. Να βρεθεί η μοναδική τιμή του x για την οποία ισχύει $A \cap B = \{-1, 3\}$.

Μονάδες 8

γ. Για $x = -1$ ναδειχθεί ότι: $P(A) = \frac{5}{11}$, $P(B) = \frac{7}{11}$, $P(A \cap B) = \frac{3}{11}$

και στη συνέχεια να υπολογιστούν οι πιθανότητες $P(A-B)$ και $P(A \cup B)$.

Μονάδες 10

Λύση:

α. Από $2P(3)=2P(4)=2P(5) \Leftrightarrow P(3)=P(4)=P(5)$

Αν θέσουμε $P(3)=P(4)=P(5) = p$ τότε $P(-1) = P(0) = P(1) = P(2) = 2p$ οπότε:

$$P(-1) + P(0) + P(1) + P(2) + P(3) + P(4) + P(5) = 1 \Rightarrow 2p + 2p + 2p + 2p + p + p + p = 1 \Rightarrow$$

$$11p = 1 \Rightarrow p = \frac{1}{11}$$

Άρα $P(3)=P(4)=P(5) = \frac{1}{11}$ και

$$P(-1) = P(0) = P(1) = P(2) = \frac{2}{11}$$

β. Αφού $-1 \in A \cap B$ θα είναι $-1 \in A$ οπότε:

$$x^2 - x - 3 = -1 \Leftrightarrow x^2 - x - 3 + 1 = 0 \Leftrightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Leftrightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Leftrightarrow x = -1 \text{ ή } x = 2$$

• Για $x = -1$:

$$x+1 = -1+1=0$$

$$2x^2+x-2=2(-1)^2+(-1)-2=2-1-2=-1$$

$$-2x+1 = -2(-1)+1=2+1=3$$

$$B = \{2, 0, -1, 3\}$$

• Για $x = 2$:

$$x+1=2+1=3$$

$$2x^2+x-2=2 \cdot 2^2+2-2=2 \cdot 4=8$$

$$-2x+1 = -2 \cdot 2+1 = -4+1 = -3$$

$$B = \{2, 3, 8, -3\}$$

Παρατηρούμε ότι για να έχουμε $A \cap B = \{-1, 3\}$ πρέπει $x = -1$.

γ. Για $x = -1$, είναι $A = \{-1, 1, 3\}$ και $B = \{-1, 0, 2, 3\}$. Αρα από τον αξιωματικό ορισμό πιθανότητας (σ. 149) έχουμε:

- $P(A) = P(-1) + P(1) + P(3) = 2p + 2p + p = 5p = \frac{5}{11}$

- $P(B) = P(-1) + P(0) + P(2) + P(3) = 2p + 2p + 2p + p = 7p = \frac{7}{11}$

- $P(A \cap B) = P(-1) + P(3) = 2p + p = 3p = \frac{3}{11}$

- $P(A - B) = P(1) = 2p = \frac{2}{11}$

$$B' = \{1, 4, 5\}$$

$$A \cup B' = \{-1, 1, 3, 4, 5\}$$

- $P(A \cup B') = P(-1) + P(1) + P(3) + P(4) + P(5) = 2p + 2p + p + p + p = 7p = \frac{7}{11}$.

Εναλλακτικά με χρήση κανόνων λογισμού πιθανοτήτων:

$$P(A \cup B') = P(A) + P(B') - P(A \cap B') = P(A) + 1 - P(B) - P(A - B) = \frac{5}{11} + 1 - \frac{7}{11} - \frac{2}{11} = \frac{11}{11} - \frac{4}{11} = \frac{7}{11}$$